

قابل توجه همکاران محترم:

با توجه به تاکید سنجه های اعتباربخشی مبنی بر اطلاع همکاران درخصوص تجویز ایمن داروهای مخدر و تفاوت داروهای مورفین و هیدرومورفین و همچنین اطلاع از عوارض داروهای ضدالتهاب غیر استروئیدی و آموزش آن به بیماران، خواهشمند است جزوه به دقت مطالعه شود. باتشکر: قاسمی نژاد-واحد آموزش

مورفین و هیدرومورفین (دیلایدید) Dilaudid دو دارویی هستند که زمانی که سایر داروها موثر واقع نشده، برای درمان درد های شدید استفاده می شوند Dilaudid. نام تجاری هیدرومورفون است. مورفین نام عمومی دارو است.

تفاوت مورفین و هیدرومورفین

هر دوی این داروها به گروهی از داروها به نام اپیوئیدهای ضد درد تعلق دارند که با نام نارکوتیک‌ها نیز شناخته شده‌اند. این داروها روی گیرنده‌های اپیوئید در سیستم عصبی شما عمل می‌کنند. این عمل باعث تغییر در مسیر درک درد می‌شود و کمک می‌کند تا درد کمتری را احساس کنید.

آنها در اشکال، دوز و عوارض جانبی تفاوت‌های کمی دارند.

هر دو دارو می‌توانند عوارض شدیدی ایجاد کنند و باعث اعتیاد شوند؛ بنابراین باید با دقت، آن مقداری را که تجویز شده است، استفاده کنید. مورفین و هیدرومورفین در بدن عملکرد یکسانی دارند و عوارض جانبی آنها مشابه یکدیگر است.

**** مهم :** دارو در بیماران با مشکلات تنفسی شدید، انسداد معده یا روده، فشارخون پایین یا وجود مشکلات کبدی و کلیوی استفاده نمی‌شود.

تداخلات دارویی

- استفاده از هیدرومورفون یا مورفین با یکی از این داروها ی انتی کولنرژیک (ایزوکاربکسازید، لینزولید، فنلزین، رازاگیلین، سلگیلین، ترانیل سایپرومین) خطر ابتلا به یبوست شدید و عدم امکان ادرار کردن را افزایش می‌دهد.
- نباید در طی ۱۴ روز پس از مصرف مهارکننده مونوآمین اکسیداز، داروهای هیدرومورفون یا مورفین را دریافت کنید. مصرف یکی از این داروها با مهارکننده مونوآمین اکسیداز یا قبل از مدت ۱۴ روز پس از دریافت آن، می‌تواند سبب مشکلات زیر شود: مشکلات تنفسی، فشار خون پایین، خستگی شدید
- مصرف مورفین با داروی ادرار آور می‌تواند عملکرد دیورتیک شما را کاهش دهد. همچنین در هنگام استفاده از رقیق کننده خون مانند وارفارین می‌تواند خطر خونریزی شما را افزایش دهد. مصرف مورفین با هریک از داروهای شل کننده های عضلانی اسکلتی، داروی سوزش سر دل و داروهای مانند آتروواستاتین، اریترومایسین و کتوکونازول ممکن است باعث ایجاد مشکل در تنفس شما شود.

عوارض جانبی داروها:

داروها	مورفین	هیدرومورفین
عوارض جانبی	تهوع، استفراغ، کوچک شدن مردمکها، یبوست	تهوع، استفراغ، یبوست، سبکی سر، گیجی، خواب آلودگی، تعریق، خشکی دهان
عوارض جانبی شدید	اپنه، عدم هوشیاری و عدم تمرکز	اپنه در خواب، درد شدید معده یا شکم، احتباس ادراری، درد شدید معده یا شکم
دوزهای موجود	10ml/cc\	خوراکی ۸ میلی، تزریقی ۴۰/۲۰ cc
اشکال	تزریقی،	تزریقی، خوراکی

تجویز ایمن داروهای مخدر:

- نسخه نویسی داروهای مخدر توسط پزشک متخصص (و بالاتر) انجام شود.
- استفاده از حروف درشت جهت نوشتن نام داروهای مخدر در هنگام دستوردارویی
- استاندارد سازی و دقت بسیار در هنگام انبار داری، نسخه نویسی، نسخه برداری، آماده سازی و تجویز داروهای مخدر
- مشخص نمودن داروهای نارکوتیک با غلظت بالا توسط برچسب مخصوص از سایر غلظتهای دارویی
- نگهداری داروهای نارکوتیک و تسکین دهندههای درد در داروخانه بخشهای بستری در قفسه جداگانه قفل دار به صورت حفاظت شده
- درج سوابق و تمویل موجودی داروهای مخدر در تعویض شیفتهای
- استفاده از برچسب واجد مشخصات دارو و غلظت آن در صورت نیاز فوری به ارسال دارو از داروخانه با غلظتی متفاوت از غلظت استاندارد داروی نارکوتیک
- الزام به چک مستقل دو گانه دارو در زمان چک دستورات، آماده سازی، تزریق و ثبت مستندات آن
- تنظیم پمپ هوشمند درد با نظارت فرد دوم
- وجود برچسب بر روی کیسه هرگونه دارویی که از طریق پمپ ایپیدورال از جمله اینتر اسکالن و بلو موععی عصب انفوزیون میشود
- رعایت اصول دارو دهی عبارت است از داروی صمیح، راه صمیح، زمان صمیح، دوز صمیح و بیمار صمیح، مستند سازی صمیح و حق کارکنان، بیمار یا مراقبین بیمار در ارتباط با سؤال در مورد دستور دارویی داده شده.

داروهای ضدالتهاب غیر استروئیدی از دید ماده و ساختار پایه به گروههای زیر تقسیم می شوند:

الف- سالیسیلاتها (اسپرین، متیل سالیسیلات)

ب- آلکانوئیک اسیدها (دیکلوفناک-...)

ج- مشتقات پروپیونیک اسید (ایبوپروفن، ناپروکسن، ...)

د- سایر گروه‌ها : فنامیک اسیدها مانند مفنامیک اسید ، سلکوکسیب، پیروکسیکام،

عوارض ضدالتهاب‌های غیر استروئیدی و آسپیرین تا حدود ۳۰ درصد از کل پذیرش‌های بیمارستانی مربوط به عوارض داروها را تشکیل می‌دهند.

مهمترین عارضه داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی مشکلات گوارشی است. بطوریکه حدود ۱۰-۲۰ درصد مصرف‌کنندگان این داروها دچار عوارض گوارشی میشوند. هرچه مقدار مصرف این داروها و طول دوره درمان بیشتر باشد احتمال بروز خونریزی‌های گوارشی بیشتر است .

از دیگر عوارض جانبی این داروها آسیب‌های کلیوی است که از یک التهاب قابل برگشت ساده‌ی کلیوی تا آسیب‌های پایدار جدی می‌تواند متغیر باشد.

همچنین ضدالتهاب‌های غیراستروئیدی موجب بالا رفتن فشار خون می‌شوند به خصوص در کسانی است که از داروی ضد فشار خون استفاده می‌کنند. دوز بالای این داروها در کسانی که بیماری کبدی دارند و یا مبتلا به آرتريت جوانان و یا تب روماتیسمی هستند می‌تواند ریسک آسیب‌های کبدی را بالا ببرد